

- (c) ભંડોળ પ્રવાહ (d) નફા આયોજન અને પુનઃ રોકાણ
- g) પ્રમાણ પડતરમાં ની વિગતો માટે પ્રમાણ નક્કી કરવામાં આવતા નથી. 1
 (a) સીધી સામગ્રી (b) સીધી મજૂરી
 (c) પરોક્ષ ખર્ચો (d) કાયમી મિલકતો
- h) પ્રમાણ પડતર એ 1
 (a) અપેક્ષિત પૂર્વ – નિર્ધારિત પડતર છે. (b) ઉત્પાદનમાં ઉદ્ભવેલી પડતર છે.
 (c) ખરેખર ઉત્પાદનની પડતર છે. (d) આમાંથી એક પણ નહિં
- i) પ્રમાણ પડતર તંત્ર અનવયે વસ્તુની પડતર નક્કી થાય છે તેને કહે છે. 1
 (a) કાયમી પડતર (b) ચાલુ પડતર
 (c) ઐતિહાસિક પડતર (d) પૂર્વ – નિર્ધારિત પડતર
- j) સીમાન્ત પડતર પદ્ધતિ આ રીતે પણ ઓળખાય છે. 1
 (a) પ્રત્યક્ષ પડતર પદ્ધતિ (b) સુસંગત પડતર પદ્ધતિ
 (c) તફાવત પડતર પદ્ધતિ (d) ઉત્પાદન પડતર પદ્ધતિ
- k) વેચાણ બાદ ચલિત પડતર સૂચવે છે. 1
 (a) સ્થિર ખર્ચ (b) નફો
 (c) ફાળો (d) ઉપરમાંથી એક પણ નહિં
- l) ઉત્પાદન અને વેચાણના જથ્થામાં ફેરફાર થવાથી તેની ધંધાની નફાકારકતા પર શી અસર થાય છે તે દર્શાવતી પડતર પદ્ધતિને કહેવાય છે. 1
 (a) સીમાન્ત પડતર (b) તફાવત પડતર
 (c) પ્રક્રિયા પડતર (d) પ્રમાણ પડતર
- m) નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર 40% અને સ્થિર ખર્ચ રૂ. 50,000 હોય તો સમતૂટ બિંદુએ વેચાણ કેટલું ? 1
 (a) રૂ. 1,00,000 (b) રૂ. 1,25,000
 (c) રૂ. 75,000 (d) રૂ. 1,50,000
- n) મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટસીમાં કઈ પદ્ધતિ અને ટેકનિકનો ઉપયોગ થતો નથી? 1
 (a) પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ (b) સેવા પડતર પદ્ધતિ
 (c) સીમાન્ત પડતર પદ્ધતિ (d) અંદાજપત્રીય અંકુશ

Attempt any four questions from Q - 2 to Q - 8

Q. 2 Attempt all questions

- (a) સીમાંત પડતર પધ્ધતિના ફાયદા સમજાવો. 07
- (b) પ્રમાણ પડતર પધ્ધતિનાં ફાયદા અને મર્યાદા ચર્ચો. 07

Q. 3 Attempt all questions

- (a) પ્રમાણ પડતર પધ્ધતિનો અર્થ આપી, અંદાજ પડતર અને પ્રમાણ પડતર વચ્ચેનો તફાવત જણાવો. 07
- (b) ભંડોળપ્રવાહ પત્રકની ઉપયોગિતા' વિશે નોંધ લખો. 07

Q. 4 Attempt all questions

- (a) સંચાલકીય હિસાબી પધ્ધતિના સિધ્ધાંતો સમજાવો. 07
- (b) તફાવત આપો. નાણાકીય હિસાબી પધ્ધતિ અને સંચાલકીય હિસાબી પધ્ધતિ : 07

Q. 5 Attempt all questions

- (a) એક કારખાનામાં એક એકમના ઉત્પાદન માટે પ્રમાણ મજૂરી કલાકો અંગેની માહિતી નીચે મુજબ છે. 10

કામદાર	કામના કલાકો	મજૂરી દર રૂ.
કુશળ	5	1.50
બિનકુશળ	8	0.50
અર્ધકુશળ	4	0.75

ખરેખર કામગીરી:

ખરેખર ઉત્પાદન 1,000 એકમો જે અંગેની વિગત:

કામદાર	કામના કલાકો	મજૂરી દર રૂ.
કુશળ	4,500	2.00
બિનકુશળ	10,000	0.45
અર્ધકુશળ	4,200	0.75

નીચેનાં વિચલનોની ગણતરી કરો:

- (1) મજૂરી ખર્ચ વિચલન (2) મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન (3) મજૂર દર વિચલન.
(4) મજૂર મિશ્રણ વિચલન

- (b) એક કારખાનામાં મજૂરી ખર્ચ અંગેની માહિતી નીચે મુજબ મળે છે: 04

પ્રમાણ કલાકો : 10,000 કલાકો

કલાક દીઠ પ્રમાણ દર : રૂ. 2.50

ખરેખર મજૂરી દર : રૂ. 22,500

ખરેખર કામના કલાકો : 11,250

ઉપરોક્ત વિગતો પરથી (1) મજૂરી પડતર વિચલન (2) મજૂરી દર વિચલન

Q. 6 Attempt all questions

- (a) ABC લિમિટેડના તારીખ 31-3-2021 અને 31-3-2022 ના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ હતા.

14

જવાબદારી	2021	2022	મિલકતો	2021	2022
શેર મૂડી	1 12 500	1 12 500	કાયમી મિલકતો	1 00 000	80 000
સા.અનામત	75 000	77 500	રોકાણો	12 500	15 000
ન.નુ. ખાતું	7 500	8 750	સ્ટોક	50 000	48 750
લેણદારો	22 500	18 750	દેવાદારો	50 000	1 13 750
કર જોગવાઈ	18 750	2 500	બેંક સિલક	39 750	49 250
ડિબેન્ચર	-	67 500	લેણીહૂંડીઓ	10 000	3 750
મૂડી અનામત	6 500	8 250			
દેવીહૂંડીઓ	19 500	14 750			
	2,62,250	3,10,500		2,62,250	3,10,500

વધારાની માહિતી:

- 1.વર્ષ 2021 - 22 દરમિયાન રૂ 2,000 ની પડતર કિંમતના રોકાણો રૂ 2,125 માં વેચ્યા હતા અને નવા રોકાણો રૂ 4,500 માં ખરીદ્યા હતા.
 - 2.કાયમી મિલકત પર નો ઘસારો રૂ 17,500 અને કરવેરા ની જોગવાઈ રૂ 2,500 ઉધાર્યા પછી નો ચોખ્ખો નફો રૂ 15,500 હતો.
 - 3.વર્ષ દરમિયાન કાયમી મિલકતનો એક ભાગ કે જેની પડતર રૂ.2,500 હતી તે રૂ 3,000 માં વેચ્યો હતો નફો ન.નુ ખાતે સમાયેલ છે
 4. વર્ષ દરમિયાન ડિવિડન્ડ ચૂકવ્યું રૂ 10,000
- ઉપરોક્ત માહિતી પરથી ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

Q. 7

Attempt all questions

- (a) વસ્તુ M ના ઉત્પાદન માટેના પ્રમાણનું મિશ્રણ નીચે પ્રમાણે છે :

14

માલસામાન	કિલો	કિલોદીઠ રૂ.
F	10	16
N	6	18
Z	4	13

સામાન્ય બગાડનું પ્રમાણ દાખલ કરેલ એકમોનાં 20% જેટલું છે. ખરેખર ઉત્પાદન 480 કિલોનું થયું છે. ખરેખર માલસામાનની વપરાશ અને પડતર નીચે મુજબ છે.

માલસામાન	કિલો	કિલોદીઠ રૂ.
F	320	6,400
N	120	1,800
Z	200	1,800

નીચેનાં વિચલનો ગણો.

1. માલસામાન ખર્ચ વિચલન.
2. માલસામાન ભાવ વિચલન
3. માલસામાન વપરાશ વિચલન
4. માલસામાન મિશ્રણ વિચલન
5. માલસામાન ઊપજ વિચલન

Q. 8

Attempt all questions

- (a) XYZ કંપની માસિક 10,000 બરણીઓનું ઉત્પાદન કરીને રૂ.12.50 ના ભાવે બરણીનું 07
વેચાણ કરે છે કંપનીની માસિક ઉત્પાદન શક્તિ .20,000 બરણીઓની છે .10,000
બરણીઓની ઉત્પાદન પડતર નીચે મુજબ હતી

માલસામાન ખર્ચ	10,000
મજૂરી ખર્ચ	25,000
પાવર ખર્ચ	5,000
પરચૂરણ ખર્ચ	10,000
સ્થિર ખર્ચ	<u>80,000</u>
કુલ પડતર	<u>1,30,000</u>

કંપનીને 10,000 બરણી માસિક પૂરી પાડવાની શરતે એક વર્ષ માટેનો નિકાસ ઓર્ડર
મળે તેમ છે. જેણી બરણીદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 7.50ની ઓફર છે.

આ ઓફર સ્વીકારવી કે કેમ તે ગણતરી કરી તમારો અભિપ્રાય આપો.

- (b) Shri Ram કંપની લિ. ની માહિતી નીચે મુજબ છે. 07
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	રૂ. 90
એકમદીઠ માલસામાન	રૂ. 30
એકમદીઠ મજૂરી	રૂ. 15
એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ	રૂ. 15
સ્થિર ખર્ચ	રૂ. 2,25,000

ગણતરી કરો :

- (1) સમતૂટ બિંદુ (એકમોમાં અને રૂપિયામાં).
- (2) રૂ. 45,000નો નફો કમાવા માટે જરૂરી વેચાણ અને સલામતી ગાળો.
- (3) રૂ. 30,000ના નુકસાને વેચાણ.
- (4) જો સ્થિર ખર્ચ 30% વધે તો નવું સમતૂટ બિંદુ.
- (5) જો રૂ. 75,000નો નફો પ્રાપ્ત કરવો હોય તો સમતૂટ બિંદુથી કેટલા ટકા વધુ વેચાણ કરવું જરૂરી છે?

